

Barnens Järnväg

Vad som än händer, vilket väder det än är, hur många barn som än är ivriga eller hur många vuxna som än tränger sig;

Tänk på säkerheten!

- Ni arbetar alltid två – under färden går en bredvid den som cyklar, och en går längst bak och hjälper till att bromsa.
- Barnet som cyklar måste vara minst 140 cm lång för att nå ner. Finns ingen så lång får en vuxen trampa, eller du själv.
- Inga kroppsdelar får vara utanför vagnarna. Placera gärna små barn med ryggen mot ”gallret” på vagnarnas kortsidor.
- Ingen får stå och åka, alla måste sitta ned. Om alla inte ryms, meddela att ni kör en extra tur direkt ni är tillbaka. Det är bättre än att knö in för många. Dessutom blir det tungt att trampa.
- Vid omrangering (vändning) vid övre vändskivan måste bromsen på bromsvagnen dras åt ordentligt när dressinen kopplas bort från vagnarna, annars kan de börja rulla om inte bromsen är åtdragen. Bromsen ska även dras åt på bromsvagnen när den står på vändskivan.
- Barnen får gärna hjälpa till vid omrangering men med största försiktighet. Inga fingrar och tår mellan den rörliga vändskivan och fasta rälsen. Använd alltid ”handtagen” när ni snurrar på vändskivan. Då har ni bättre uppsikt på det som händer runt er.
- ”Växelpkaren” på spåret pekar åt det håll man skall färdas eller kommer ifrån.
- Inga barn får stå eller sitta mellan vagnarna på skyddsplåtarna
- Lås alltid fast vagnar och dressin mellan turerna och vid stängning.

LEKTIPS

Allt blir ju så mycket roligare när vuxna leker! Välj bland dessa förslag när du planerar upp dagen och de turer du ska köra. Antingen kan du ju välja att köra samma hela dagen, det är ju oftast olika barn varje tur. Eller så växlar du mellan följande tips.

Tänk på att det är förberedelse innan varje tur.

Allmänt. Välj själva hur mycket ni vill prata utifrån textmaterialet ni fått. Ni bör åtminstone presentera er som banvakten, och att detta är din dressin, som du använder till att inspektera de 3 km järnväg som är ditt ansvar, varje dag, dygnet runt för att säkerställa säkerheten och framkomligheten. Det kan handla om att upptäcka hinder på rälsen, släcka ev. gnistbrand efter lokets framfart etc.

Scenario 1, 2, 3 och 4 är upplägg som vi av erfarenhet vet fungerar men ni är givetvis fria att lägga till och dra bort efter den verklighet som råder.

1. EFTER STORMEN!

- Förberedelser:** Lägg ut hinder på spåret, t.ex. skyltar, grenar eller stenar. Räls och slipers läggs huller om buller vid järnvägsbygget.
- Intro:** Samla besökarna med tågpipan, finns i förrådet
Välkomna barnen och fråga kort hur de mår, om de är nyfikna på att ge sig ut på spåret etc. Bara som en kort markering att vi har sett dem.
- Presentera dig som banvaktare och förklara vad din uppgifter är
Presentera dressinen och dess funktion
- Avfärd:** Presentera dagens uppdrag: Inspektera banan! Det har varit ett väldigt oväder och vi måste ut och rensa banan från farliga hinder samt upptäcka ev. åsknedslag och därmed tänkbara bränder. Alla måste hjälpa till, det är ett tungt arbete som väntar.
- Utse ett eller flera barn som verkar vara lämpliga trampare. En kan cykla första biten, för att sedan bli avbytt.
- Börja färden mot järnvägsbygget, inlandsbanan, där all räls, slipers och spadar måste läggas i fina travar efter ovädret.
- Därefter backas vagnen tillbaka och växlas mot stora spåret.
Stanna till och rensa spåret där så behövs på vägen upp mot vändskivan där vagnar och dressin omrangeras för tillbakafärd.
- Vidare färd mot stationen för ett avslut
- Avslut** Summera vad som hänt. Vilka saker har vi rensat upp, Tacka för hjälpen

2. DJURSPANING

Förberedelser: Kontrollera att alla djur är på plats. Orre, bäver, björn, hare.

Intro: Samla besökarna med tågpipan.
Välkomna barnen och fråga kort hur de mår, om de är nyfikna på att ge sig ut på spåret etc. Bara som en kort markering att vi har sett dem.

Presentera dig som banvaktare och förklara vad din uppgifter är
Presentera dressinen och dess funktion.

Avfärd: Det har kommit ett brev från baningenjör Markström;

Till Banvaktaren vid Barnens Järnväg!

Det har kommit till min kännedom att det springer vilda djur och äventyrar säkerheten vid järnvägen. Enligt uppgift skall det röra sig om björnar, skogsfågel, harar och älgar. Jag beordrar härmed banvaktaren att undersöka saken och notera i vilken utsträckning uppgifterna äro riktiga.

Jag förväntar mig en skriftlig rapport innan veckan är slut.

Baningenjör Markström

Dagens uppdrag: att leta och spana efter vilka och räkna hur många djur som gömmer sig längs spåret (flera av djuren går att flytta så att de inte alltid står på samma plats!).

Utse ett eller flera barn som verkar vara lämpliga trampare.

Börja färden mot järnvägsbygget, Spana från vagnarna
Därefter backas vagnen tillbaka och växlas mot stora spåret.

Gör naturliga stopp ca. 2 gånger under färden upp till övre vändskivan och spana.

Vänd vagnar och dressin, låt barnen ge sig ut på ängen och leta...
om de törs

Återsamling och hemfärd

Avslut Hur många djur hittade vi, vad skall vi rapportera, Var det farliga djur?

Tack för hjälpen!

3. JÄRNVÄGSBYGGE

Förberedelser: Placera all slipers och räls, samt spadar vid lastbryggan.

Intro: Samla besökarna med tågpipan.
Välkomna barnen och fråga kort hur de mår, om de är nyfikna på att ge sig ut på spåret etc. Bara som en kort markering att vi har sett dem.
Presentera dig som banvaktare och förklara vad din uppgifter är
Presentera dressinen och dess funktion.

Avfärd: Presentera dagens uppdrag: Hjälpa rallarna! Köra material till bygget av inlandsbanan . Nämn något om rallarna. T.ex. att de är de som bygger all räls, de arbetar mellan kl. 5 till 20.00, lön 2 kr dagen, maten de äter är potatis i lite salt vatten osv. Utse ett eller flera barn som verkar vara lämpliga trampare.
Börja färden mot lastbryggan där allt räls, slipers och spadar måste hämtas. Lasta ordentligt. Alla hjälps åt

Fortsätt upp till övre vändskivan, vänd och åk tillbaka,
Växla in mot järnvägsbygget, och backa upp. Lasta av räls och slipers i en ordnad hög. Trampa ner till vändskivan igen

Avslut Har vi klarat vårt uppdrag? Hur gick det?
Tack för hjälpen!

4. DYNAMITJAKT!

Förberedelser: Göm två stycken dynamitlådor, en vid järnvägsbyggarkullen, en ute ängen.

Intro: Samla besökarna med tågpipan.
Välkomna barnen och fråga kort hur de mår, om de är nyfikna på att ge sig ut på spåret etc. Bara som en kort markering att vi har sett dem.
Presentera dig som banvaktare och förklara vad dina uppgifter är
Presentera dressinen och dess funktion.

Avfärd: Presentera dagens uppdrag:
Det har kommit ett brev!
*Varning! Det som inte får hända har hänt! Det har ramlat av två lådor dynamit i närheten av "Björnhöjden". Ni måste genast hjälpa mig och mitt rallarlag att hämta tillbaka lådorna. Inte nog med att det är farligt! Vi ska ju spränga oss igenom grusåsen idag så att vi kan bygga vidare på rälsen!
Men var försiktiga!
Rallar-Nils*

Vi måste hitta lådorna innan det händer en olycka! Visa hur en låda ser ut (den tredje lådan), öppna locket under stor försiktighet. Utse ett eller flera barn som verkar vara lämpliga trampare. Börja färden mot inlandsbanan, järnvägsbyggen, stanna, alla springer ut och letar

Fortsätt upp till övre vändskivan, stanna i höjd med lastbryggan, alla springer ut och letar. Fortsätt mot övre vändskivan, stanna i höjd med ramsågen, alla springer ut och letar.

När ni hittar lådorna måste alla snabbt samlas, sedan diskuterar ni vilka två som under största försiktighet hämtar lådan. Ev. backa dressinen på säkert avstånd. Lasta försiktigt och trampa vidare.

Vänd och avsluta

Avslut Har vi klarat vårt uppdrag? Hur gick det?
Tack för hjälpen!